

บุกรุกป่า ทางแก้ปัญหานี้สิน

เมื่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปชาวบ้านชุมชนปางมะเกลือ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าแป๋ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเคยมีรายได้สูงจากการปลูกชาเมือง (ชาอัสสัม) และการแปรรูปทำเมี่ยงหมักในอดีตไม่สามารถดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ได้ ขัดแย้งระหว่างคนในชุมชนที่ยังหวงแหนในวิถีชีวิตดั้งเดิม กับผู้ที่ตัดสินใจปลูกพืชอื่นสร้างรายได้ทดแทนจึงเกิดขึ้น ขณะที่บางส่วนกระทำความผิดกฎหมาย ด้วยการบุกรุกตัดต้นไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติห้วยน้ำดัง อุทยานแห่งชาติสุเทพ-ปุย และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า แม่ลา-แม่สะ กลายเป็นความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่รัฐซ้ำเติมให้ชุมชนขาดความมั่นคงและความสุข

โครงการชุมชนไม้มีค่า
ดูแลรักษา
สร้างรายได้

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
(องค์กรมหาชน)

“ต้นไม้ของพ่อ” สร้างเศรษฐกิจยั่งยืน

ด้วย พ่อหลวงยังคงสถิตยอยู่ในหัวใจชาวบ้านชุมชนปางมะเกลือ นับแต่เมื่อครั้งทรงเสด็จ ณ ตำบลป่าแป๋ และทรงปลูกต้นไม้ของพ่อ อันเป็นศูนย์รวมที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะดูแลรักษาป่าให้อุดมสมบูรณ์ ไม่ทิ้งมรดกทางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตเกษตรดั้งเดิม แต่ต่อยอดและพัฒนาพื้นที่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างความอยู่ดีมีสุข จนปัญหาได้รับการแก้ไข ครอบครัวและชุมชนมีความเข้มแข็ง

นำมริบทชุมชน ร่วมบูรณาการทุกขั้นตอน

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวิเคราะห์พื้นที่ การแสดงความคิดเห็นและความต้องการผ่านเวทีชุมชน ข้อมูลที่ได้ รวมถึงบริบทของชุมชน นำมาวิเคราะห์จัดทำเป็นแผนและกิจกรรมที่เน้นให้ความสำคัญในการเพิ่มมูลค่าป่าไม้ การต่อยอดพืชท้องถิ่น ภายใต้ระบบการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเหมาะสมกับสภาพภูมิสังคม ทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตลอดจนสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ผ่านความร่วมมือทุกภาคส่วน

รักษาป่าไม้ สร้างรายได้แข็งแกร่ง

นับแต่เริ่มโครงการในปี 2557 ซึ่งมีเกษตรกรนำร่อง 7 ราย ปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วม 74 ราย มีรายได้เฉลี่ย 86,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เพิ่มขึ้น 2.45 เท่า มีการยื่นขอรับรองมาตรฐานชาอินทรีย์จากกรมวิชาการเกษตร เพื่อยกระดับห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การเก็บรวบรวม การแปรรูป และการตลาดรวมถึงสามารถเก็บกักก๊าซเรือนกระจกได้ 7406,578 ตัน คาร์บอนไดออกไซด์ จากการเพิ่มพื้นที่ป่าและพื้นที่สีเขียว สามารถยุติข้อขัดแย้งและการบุกรุกพื้นที่ป่าในชุมชน

ในปัจจุบันมีเกษตรกรเข้าร่วมกว่า 74 ราย มีรายได้เฉลี่ย 86,000 บาท/ครัวเรือน/ปี เพิ่มขึ้น 2.45 เท่า สามารถเก็บกักก๊าซเรือนกระจกได้ 7,406,578 ตัน